

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο «Νόμο-Πλαίσιο για τα απόβλητα» - *Ενσωμάτωση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Νοεμβρίου 2008 «για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών» (ΕΕ L 312/3 της 22.11.2008).*

ΣΚΟΠΟΣ

Το παρόν σχέδιο νόμου ενσωματώνει στο εθνικό μας δίκαιο την Οδηγία πλαίσιο 2008/98/ΕΚ «για τα απόβλητα» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Νοεμβρίου 2008. Με την προαναφερόμενη οδηγία καταργείται η προηγούμενη οδηγία 2006/12/ΕΚ για τα απόβλητα. Με το παρόν σχέδιο νόμου ρυθμίζεται συνολικά η διαχείριση των αποβλήτων ώστε να προστατεύεται το περιβάλλον, η ανθρώπινη υγεία και να εξοικονομούνται οι φυσικοί πόροι, μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης των αποβλήτων και της ανάκτησης υλικών ή/και ενέργειας από τα απόβλητα.

ΓΕΝΙΚΑ

Με το παρόν σχέδιο νόμου ενσωματώνεται στο εθνικό μας δίκαιο η Οδηγία – Πλαίσιο 2008/98 ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Νοεμβρίου 2008 «για τα απόβλητα». Η προαναφερθείσα ενσωμάτωση, επιβάλει την αναμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου που διέπει την διαχείριση των αποβλήτων στην Ελλάδα, έτσι ώστε να είναι συμβατό με τις επιταγές της Οδηγίας.

Η φιλοσοφία της Οδηγίας – Πλαίσιο 2008/98 ΕΚ «για τα απόβλητα» είναι η θέσπιση ενιαίων κανόνων διαχείρισης για όλα τα είδη αποβλήτων, με ενσωμάτωση ειδικών ρυθμίσεων για τα επικίνδυνα απόβλητα και με παράλληλη κατάργηση της Οδηγίας 91/689/ΕΟΚ για τα επικίνδυνα απόβλητα, της Οδηγίας 75/439/ΕΟΚ σχετικά με τη διάθεση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων και της προηγούμενης Οδηγίας – Πλαίσιο 2006/12 ΕΚ «περί των αποβλήτων».

Οι κανόνες αυτοί, σύμφωνα με την Οδηγία, οφείλουν να είναι κοινοί για το σύνολο των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά συνέπεια, όλα τα Κράτη Μέλη υποχρεούνται να αναμορφώσουν το θεσμικό τους πλαίσιο για τα απόβλητα.

Το παρόν σχέδιο νόμου, το οποίο βασίζεται πλήρως στη φιλοσοφία και στις αιτιολογικές σκέψεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2008/98 ΕΚ «για τα απόβλητα», περιλαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προσαρμογής στην ελληνική πραγματικότητα και πρακτική.

Ο παρών νόμος καθορίζει το νομικό πλαίσιο για τον χειρισμό όλων των αποβλήτων σε όλη την επικράτεια.

Με το παρόν σχέδιο νόμου καθορίζεται μια νέα στρατηγική, αντίληψη και πολιτική στη διαχείριση των αποβλήτων με κύριο στόχο τη μετάβαση σε μια **Ευρωπαϊκή Κοινωνία Ανακύκλωσης**, με υψηλό επίπεδο αποδοτικότητας των πόρων. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προωθηθεί η επαναχρησιμοποίηση προϊόντων και οι δραστηριότητες προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, ιδίως ενθαρρύνοντας τη δημιουργία και τη στήριξη δικτύων επαναχρησιμοποίησης και επισκευής, τη χρήση οικονομικών μέσων, κριτηρίων προμηθειών, ποσοτικών στόχων ή άλλων μέτρων. Επίσης λαμβάνονται μέτρα για την προώθηση της ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας και για το σκοπό αυτό καθιερώνεται **χωριστή συλλογή αποβλήτων**, όπου αυτό είναι τεχνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά εφικτό και ενδεδειγμένο για να επιτευχθούν τα αναγκαία ποιοτικά πρότυπα στους αντίστοιχους τομείς ανακύκλωσης.

Η ενσωμάτωση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ στο εθνικό μας δίκαιο είναι υποχρεωτική και γίνεται με το παρόν σχέδιο νόμου προκειμένου:

- να αποσαφηνισθούν βασικές έννοιες, όπως οι ορισμοί των αποβλήτων, της ανάκτησης της διάθεσης κλπ,
- να ενισχυθούν τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων,
- να καθιερωθεί μια προσέγγιση που να λαμβάνει υπόψη ολόκληρο τον κύκλο ζωής των προϊόντων και των υλικών και όχι μόνον τη φάση των αποβλήτων,

- να εστιασθεί η προσοχή στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της παραγωγής και της διαχείρισης των αποβλήτων, προκειμένου να ενισχυθεί η οικονομική αξία των αποβλήτων.
- να ευνοηθεί η ανάκτηση των αποβλήτων και η χρησιμοποίηση των ανακτηθέντων υλικών προκειμένου να διαφυλάσσονται οι φυσικοί πόροι.
- να καθιερωθεί η υποχρέωση κατάρτισης εθνικού σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων, ειδικών σχεδίων και περιφερειακών σχεδίων διαχείρισης των αποβλήτων.
- να καταρτισθούν προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων.
- να εφαρμοσθεί η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», στο κόστος διάθεσης των αποβλήτων που πρέπει να βαρύνει τον κάτοχο των αποβλήτων ή προηγούμενους κατόχους ή παραγωγούς του προϊόντος από το οποίο προέκυψαν τα απόβλητα.

Το σχέδιο νόμου ρυθμίζει και εισάγει στο εθνικό μας δίκαιο:

1. Νέες έννοιες και ορισμούς όπως τί είναι απόβλητο, ανάκτηση, προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση και διάθεση αποβλήτων.
2. Την ιεράρχηση των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων.
3. Τη διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού προϊόντων και την κατ' επέκταση ευθύνη του στην διαχείριση των αποβλήτων της παραγωγικής διαδικασίας των προϊόντων η των προϊόντων που καθίστανται απόβλητα.
4. Την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων με εφαρμογή σχεδίων και προγραμμάτων.
5. Τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων με την ανάκτηση των αποβλήτων και τη χρησιμοποίηση των ανακτηθέντων υλικών.
6. Επιβάλλει την πλήρη εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων (ΕΚΑ) με στόχο την αποφυγή παρερμηνειών.
7. Εξασφαλίζει ότι η διαχείριση των αποβλήτων πραγματοποιείται χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον.
8. Ισχυροποιεί και επιμερίζει την ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων στους αρμόδιους, κατά περίπτωση.
9. Ισχυροποιεί και διευκρινίζει περαιτέρω τις αρχές της αυτάρκειας και της εγγύτητας.
10. Απλοποιεί τις διαδικασίες αδειοδότησης για τη διαχείριση των αποβλήτων.
11. Καθορίζει διακριτούς και διαφανείς ρόλους και υποχρεώσεις για όλους τους εμπλεκόμενους στη διαχείριση των αποβλήτων.
12. Καθιερώνει την ευθύνη του μελετητή, του παραγωγού, του κατόχου των αποβλήτων, των εμπόρων και των μεσιτών (δηλαδή όλων των εμπλεκόμενων) ενώ παράλληλα καθορίζει τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις των υπηρεσιών στην με διαφανή τρόπο διεκπεραίωση των αδειοδοτήσεων.
13. Εισάγει την τεκμηρίωση και την παρακολούθηση στην παραγωγή των αποβλήτων και καθιερώνει την ηλεκτρονική καταχώρηση επιχειρήσεων, αδειοδοτήσεων και ελέγχων ώστε τα πάντα να είναι διαφανή και προσβάσιμα από τους ενδιαφερόμενους.
14. Καθιερώνει το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης όλων των αποβλήτων της επικράτειας εισάγει τα ειδικά εθνικά σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, τα περιφερειακά σχέδια διαχείρισης και τα προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων.
15. Θεσπίζει τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση και έγκριση των προαναφερόμενων σχεδίων και προγραμμάτων καθώς και τη συνεργασία γι' αυτά με άλλα κράτη μέλη της ΕΕ.
16. Θεσπίζει τις διαρκείς επιθεωρήσεις και τους ελέγχους με πλήρως κατανοητούς ρόλους μεταξύ των υπηρεσιών της κεντρικής διοίκησης, των αποκεντρωμένων διοικήσεων και των περιφερειών. Επίσης καθορίζει διοικητικές, αστικές και ποινικές κυρώσεις σε όλους τους εμπλεκόμενους στην διαχείριση των αποβλήτων που παρανομούν.

Το παρόν σχέδιο νόμου είναι πολύ σημαντικό και θα επηρεάσει όλη την υφιστάμενη περιβαλλοντική νομοθεσία η οποία θα πρέπει να προσαρμοστεί άμεσα ώστε να εξυπηρετήσει τους βασικούς σκοπούς και στόχους του παρόντος.

Κρίθηκε σκόπιμο ο παρόν νόμος για τα απόβλητα να θεσπιστεί ως Νόμος – Πλαίσιο, κατ' αντιστοιχία της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας, η οποία αποτελεί, επίσης, Οδηγία – Πλαίσιο. Υπ' αυτή την έννοια, στο παρόν σχέδιο νόμου περιλαμβάνονται οι βασικές αρχές και υποχρεώσεις που απορρέουν από την Οδηγία – Πλαίσιο 2008/98 ΕΚ. Επιμέρους ζητήματα, κυρίως πρακτικής εφαρμογής, τα οποία συνδέονται με το υφιστάμενο και το υπό εξέλιξη ελληνικό θεσμικό πλαίσιο, θα ρυθμιστούν με συγκεκριμένες ΚΥΑ και υπουργικές αποφάσεις του ΥΠΕΚΑ, όπως, εξάλλου, προβλέπεται ήδη στις διατάξεις του παρόντος σχεδίου νόμου.

Το σχήμα αυτό (Νόμος–Πλαίσιο, επιμέρους ΚΥΑ, Υπουργικές Αποφάσεις) δίνει την απαραίτητη ευελιξία στην προσαρμογή του θεσμικού πλαισίου που διέπει την διαχείριση των αποβλήτων στις εξελίξεις, χωρίς να απεμπολούνται οι βασικές αρχές που διέπουν το ζήτημα. Συγκεκριμένα οι αρχές, οι έννοιες, οι υποχρεώσεις και οι στόχοι περιλαμβάνονται στον Νόμο Πλαίσιο, ενώ ζητήματα πρακτικής υφής ρυθμίζονται με ΚΥΑ ή ΥΑ.

Με τη θέσπιση του παρόντος νόμου, σε συνδυασμό με τον ν.2939/2001, ο οποίος αφορά στην εναλλακτική διαχείριση συγκεκριμένων ρευμάτων αποβλήτων, η χώρα μας θα διαθέτει ένα πλήρες νομοθετικό πλαίσιο για τα απόβλητα και τη διαχείρισή τους.

Με το παρόν σχέδιο νόμου καθορίζεται μια νέα πολιτική στη διαχείριση των αποβλήτων ώστε τα πάντα να γίνονται με διαφάνεια, με απλές διαδικασίες και να μην υπάρχουν αμφισβητήσεις τόσο ως προς την παραγωγή των αποβλήτων (ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά) όσο και ως προς την ενδεδειγμένη διαχείριση και αποτελεσματικότητα.

Το παρόν σχέδιο θα επηρεάσει θετικά όλους τους ενδιαφερόμενους ώστε να λειτουργήσουν με σύγχρονες αντιλήψεις, όπως και οι συνάδελφοί τους στα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, με πλήρη διαφάνεια και σωστές πρακτικές ώστε να μην θεωρούνται εκ προοιμίου ρυπαντές του περιβάλλοντος και καταστροφείς της ανθρώπινης υγείας.

Επίσης οι πολίτες θα επηρεαστούν θετικά από την εφαρμογή του αφού θα αποκτήσουν πλέον προσβασιμότητα στο περιεχόμενο των μελετών, στο περιεχόμενο των αποφάσεων αδειοδότησης, στα αποτελέσματα των ελέγχων και κυρίως θα αντιληφθούν ότι πλέον θεσπίζεται ο διαρκής έλεγχος και η άμεση αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Ο νόμος αποτελείται από επτά (7) Κεφάλαια με 45 άρθρα και τέσσερα (4) παραρτήματα.

Κεφάλαιο I: Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί.

Κεφάλαιο II: Γενικές απαιτήσεις.

Κεφάλαιο III: Διαχείριση αποβλήτων.

Κεφάλαιο IV: Άδειες και καταχωρήσεις.

Κεφάλαιο V: Σχέδια και προγράμματα.

Κεφάλαιο VI: Επιθεωρήσεις και αρχεία.

Κεφάλαιο VII: Τελικές διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι:

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Στο Κεφάλαιο Ι περιλαμβάνονται τα άρθρα 1 έως 7 και αφορούν στο αντικείμενο του νόμου, στο πεδίο εφαρμογής, στις εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής, στους ορισμούς, στην ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων, στον ορισμό των υποπροϊόντων, στον αποχαρακτηρισμό των αποβλήτων και στον ευρωπαϊκό κατάλογο των αποβλήτων. Το κεφάλαιο αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί εξ αρχής τίθεται ο βασικός στόχος του νόμου, ορίζεται το πεδίο εφαρμογής και οι εξαιρέσεις ώστε να μην υπάρχουν αλληλοεπικαλύψεις με άλλες νομοθεσίες. Επίσης εισάγονται στο εθνικό μας δίκαιο νέοι ορισμοί όπως ο ορισμός του αποβλήτου, ο ορισμός του επικίνδυνου αποβλήτου (άρθρα 1 και 7), ο ορισμός της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση, η επαναχρησιμοποίηση, η ανάκτηση, η πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων, ο ορισμός των βιολογικών αποβλήτων (βιοαποβλήτων) κλπ. Στη συνέχεια ορίζονται με σαφήνεια τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία δια της κανονιστικής διαδικασίας η επιτροπή (επιτροπολογία) θα χαρακτηρίζει ως υποπροϊόντα ορισμένα απόβλητα καθώς και ο χαρακτηρισμός ή αποχαρακτηρισμός αποβλήτων, δηλαδή πότε ορισμένα απόβλητα θα παύουν να αποτελούν απόβλητα σε επίπεδο κοινότητας. Καθορίζεται ότι οι προαναφερόμενες αποφάσεις της επιτροπής θα έχουν άμεση εφαρμογή χωρίς να απαιτείται κάποια άλλη διοικητική πράξη. Τέλος εισάγεται, με τον ευρωπαϊκό κατάλογο αποβλήτων, ο νέος ορισμός των επικίνδυνων αποβλήτων και ο χαρακτηρισμός ή αποχαρακτηρισμός των επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων.

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Εδώ καθορίζεται ότι πρώτος στόχος της πολιτικής για τα απόβλητα θα πρέπει να είναι η ελαχιστοποίηση των αρνητικών συνεπειών της παραγωγής και της διαχείρισης των αποβλήτων για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Η πολιτική για τα απόβλητα θα πρέπει επίσης να αποσκοπεί στη μείωση της παραγωγής αποβλήτων μέσω της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και τη μείωση της χρήσης φυσικών πόρων μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης των αποβλήτων ως πρώτες ή βοηθητικές ύλες.

Άρθρο 2

Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής

Σ' αυτό το άρθρο ορίζονται με σαφήνεια ποια απόβλητα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, δηλαδή, ποια απόβλητα δεν ρυθμίζονται με τις διατάξεις του παρόντος και διέπονται από άλλες νομοθεσίες. Τέτοια απόβλητα είναι τα ραδιενεργά, τα αποχαρακτηρισμένα εκρηκτικά τα εξορυκτικά, τα λύματα, τα αέρια απόβλητα, τα ζωικά υποπροϊόντα κλπ.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Σ' αυτό το άρθρο περιλαμβάνονται όλοι οι ορισμοί που αφορούν τα απόβλητα, ο ορισμός του αποβλήτου, ο ορισμός του επικίνδυνου αποβλήτου, ο ορισμός των αποβλήτων λιπαντικών ελαίων, ο ορισμός βιολογικά απόβλητα (βιοαπόβλητα), οι ορισμοί των εργασιών διαχείρισης, οι ορισμοί των εμπλεκόμενων στην παραγωγή και διαχείριση των αποβλήτων. Επίσης εισάγονται οι ορισμοί της πρόληψης, της επαναχρησιμοποίησης, της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση, της επεξεργασίας και της ανακύκλωσης και αποσαφηνίζεται το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω εννοιών.

Επίσης περιλαμβάνονται οι ορισμοί της ανάκτησης και της διάθεσης με σαφή διάκριση μεταξύ των δύο εννοιών, με βάση την πραγματική διαφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις μέσω της υποκατάστασης φυσικών πόρων στην οικονομία και αναγνωρίζοντας τα δυνητικά οφέλη της χρησιμοποίησης των αποβλήτων ως πόρων για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία. Επίσης για την σαφέστερη διάκριση των εννοιών, οι αντίστοιχες εργασίες περιγράφονται με σαφήνεια στα παραρτήματα Ι και ΙΙ.

Άρθρο 4

Ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων.

Στο άρθρο αυτό θεσπίζεται η ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων. Ορίζει τη σειρά προτεραιότητας στις δράσεις και στις εργασίες διαχείρισης των αποβλήτων που πρέπει να ακολουθείται για να επιτευχθεί η καλύτερη συνολικά περιβαλλοντική επιλογή στη διαχείριση των αποβλήτων. Η σειρά προτεραιότητας έχει ως εξής: α) η πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων, β) η προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και η επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων, γ) η ανακύκλωση των αποβλήτων, δ) η ανάκτηση και ε) η διάθεση.

Η εγκατάλειψη της ιεράρχησης των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων ενδέχεται να επιβάλλεται για συγκεκριμένα ρεύματα αποβλήτων για λόγους, μεταξύ άλλων, τεχνικής σκοπιμότητας, οικονομικής βιωσιμότητας και περιβαλλοντικής προστασίας.

Άρθρο 5

Υποπροϊόντα

Για να διευκρινισθούν ορισμένες πτυχές του ορισμού των αποβλήτων, στο παρόν άρθρο διευκρινίζεται πότε ουσίες ή αντικείμενα, που προκύπτουν από μια διαδικασία παραγωγής που δεν αποσκοπεί κατά κύριο λόγο στην παραγωγή αυτών των ουσιών ή αντικειμένων, είναι υποπροϊόντα και όχι απόβλητα. Η απόφαση ότι μια ουσία δεν είναι απόβλητο μπορεί να λαμβάνεται μόνον βάσει συντονισμένης προσέγγισης, που θα επικαιροποιείται τακτικά, εφόσον συνάδει προς την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας. Εάν η χρήση ενός υποπροϊόντος επιτρέπεται, μετά από περιβαλλοντική άδεια ή γενικούς περιβαλλοντικούς κανόνες, αυτό μπορεί να χρησιμοποιείται ως μέσο για να αποφασιστεί ότι δεν αναμένεται να προκύψουν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή στην ανθρώπινη υγεία. Ένα απόβλητο θεωρείται υποπροϊόν μόνο εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Δεδομένου ότι τα υποπροϊόντα εμπίπτουν στην κατηγορία των προϊόντων, οι εξαγωγές υποπροϊόντων θα πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας. Ο χαρακτηρισμός των αποβλήτων ως υποπροϊόντα γίνεται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων όπως:

- α) να είναι βέβαιη η περαιτέρω χρήση της ουσίας ή του αντικειμένου,
- β) η ουσία ή το αντικείμενο να είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν απ' ευθείας χωρίς άλλη επεξεργασία πέραν της συνήθους βιομηχανικής πρακτικής,
- γ) η ουσία ή το αντικείμενο να παράγεται ως αναπόσπαστο μέρος μιας παραγωγικής διαδικασίας, και
- δ) η περαιτέρω χρήση να είναι σύννομη, δηλαδή η ουσία ή το αντικείμενο πληροί όλες τις σχετικές απαιτήσεις περί προϊόντων και προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας για τη συγκεκριμένη χρήση και δεν πρόκειται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία.

Ο χαρακτηρισμός ενός αποβλήτου ως υποπροϊόντος γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την κανονιστική διαδικασία και έλεγχο (άρθρο 39) και η απόφαση της τίθεται αυτόματα ισχύ.

Άρθρο 6

Αποχαρακτηρισμός αποβλήτων

Για να διευκρινισθεί πότε ορισμένα απόβλητα παύουν να είναι απόβλητα, καθορίζονται κριτήρια αποχαρακτηρισμού τα οποία στοχεύουν σε υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας και περιβαλλοντικό και οικονομικό όφελος.

Στις πιθανές κατηγορίες αποβλήτων για τις οποίες θα πρέπει να εκπονηθούν προδιαγραφές και κριτήρια αποχαρακτηρισμού συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, τα απόβλητα κατασκευών και κατεδαφίσεων, ορισμένα είδη τέφρας και σκωρίας κλιβάνου, τα παλαιοσιδηρικά, τα αδρανή υλικά, τα ελαστικά επίσωτρα, τα προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας, το υπόστρωμα, τα απόβλητα χαρτιού και γυαλιού. Στο παρόν άρθρο καθορίζεται ότι ορισμένα προσδιορισμένα απόβλητα παύουν να αποτελούν απόβλητα εάν έχουν υποστεί εργασία ανάκτησης, περιλαμβανομένης της ανακύκλωσης, και πληρούν ειδικά κριτήρια που καθορίζονται σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους:

- α) η ουσία ή το αντικείμενο χρησιμοποιείται συνήθως για συγκεκριμένους σκοπούς,
- β) υπάρχει αγορά ή ζήτηση για τη συγκεκριμένη ουσία ή αντικείμενο,
- γ) η ουσία ή το αντικείμενο πληροί τις τεχνικές απαιτήσεις για τους συγκεκριμένους σκοπούς και συμμορφώνονται προς την κείμενη νομοθεσία και τα πρότυπα που ισχύουν για τα προϊόντα, και

δ) η χρήση της ουσίας ή του αντικειμένου δεν πρόκειται να έχει δυσμενή αντίκτυπο στο περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία.

Ο αποχαρακτηρισμός ενός προσδιορισμένου αποβλήτου γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την κανονιστική διαδικασία και έλεγχο (άρθρο 39) και η απόφαση της τίθεται αυτόματα ισχύ.

Άρθρο 7

Κατάλογος αποβλήτων

Ο χαρακτηρισμός των αποβλήτων ως επικίνδυνων βασίζεται, μεταξύ άλλων, στην κοινοτική νομοθεσία για τις χημικές ουσίες, ιδίως όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των παρασκευασμάτων ως επικίνδυνων, και συμπεριλαμβάνουν τις χρησιμοποιηθείσες τιμές των ορίων συγκέντρωσης. Τα επικίνδυνα απόβλητα διέπονται από αυστηρές προδιαγραφές για να προλαμβάνονται ή να αποφεύγονται, όσο είναι δυνατόν, οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην ανθρώπινη υγεία, που οφείλονται σε ακατάλληλη διαχείριση. Εξάλλου, είναι ανάγκη να διατηρηθεί το σύστημα με το οποίο έχουν χαρακτηριστεί τα απόβλητα και τα επικίνδυνα απόβλητα σύμφωνα με τον κατάλογο τύπων αποβλήτων, όπως καταρτίστηκε τελευταία με την απόφαση 2000/532/ΕΚ της Επιτροπής προκειμένου να ενθαρρυνθεί ο κοινός χαρακτηρισμός των αποβλήτων και να εξασφαλισθεί ο ενιαίος καθορισμός των επικίνδυνων αποβλήτων εντός της Κοινότητας. Στο παρόν άρθρο υιοθετείται ο ευρωπαϊκός κατάλογος αποβλήτων. Προβλέπεται η σύσταση γνωμοδοτικής επιτροπής με απόφαση Υπουργού ΠΕΚΑ η οποία εισηγείται τον χαρακτηρισμό ή τον αποχαρακτηρισμό ενός αποβλήτου ως επικίνδυνου ή μη επικίνδυνου έστω και αν είναι διαφορετικά καταχωρημένο στον Ευρωπαϊκό κατάλογο αποβλήτων. Η εισήγηση της εν λόγω επιτροπής μπορεί να οδηγήσει στην έκδοση Υπουργικής Απόφασης για το χαρακτηρισμό ή τον αποχαρακτηρισμό του αποβλήτου ως επικίνδυνου ή μη επικίνδυνου και η οποία πρέπει αμελλητί να κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επίσης προβλέπεται ότι ο αποχαρακτηρισμός των επικίνδυνων αποβλήτων δεν μπορεί να γίνεται με αρραίωση ή ανάμιξη για τη μείωση των αρχικών συγκεντρώσεων επικίνδυνων ουσιών σε επίπεδο χαμηλότερο των οριακών τιμών για το χαρακτηρισμό των αποβλήτων ως επικίνδυνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II: ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Στο Κεφάλαιο II περιλαμβάνονται τα άρθρα 8 έως και 14 και αφορούν στην εισαγωγή στο εθνικό μας δίκαιο των εννοιών που αφορούν ευθύνες, δράσεις ή εργασίες διαχείρισης αποβλήτων, όπως:

- α) της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού προϊόντων τόσο για τα απόβλητα της παραγωγικής του διαδικασίας όσο και των προϊόντων του που καταλήγουν απόβλητα.
- β) την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων.
- γ) την ανάκτηση των αποβλήτων
- δ) την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των αποβλήτων.
- ε) την διάθεση
- στ) την εξασφάλιση ότι η διαχείριση των αποβλήτων πραγματοποιείται χωρίς να τίθενται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.
- ζ) το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων.

Το κεφάλαιο II είναι πολύ σημαντικό γιατί για πρώτη φορά αποτυπώνονται σε νομικό κείμενο οι προαναφερόμενες έννοιες, καθορίζονται τα όρια ευθύνης του παραγωγού προϊόντων, θεσπίζεται η πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων ως πρώτη προτεραιότητα για τη διαχείριση των αποβλήτων. Επίσης καθορίζεται, σύμφωνα και με το άρθρο 4 του προηγούμενου κεφαλαίου, για τη διαχείριση των αποβλήτων η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση και τίθενται συγκεκριμένοι ποσοτικοί στόχοι για την ανακύκλωση που πρέπει να επιτευχθούν σε συγκεκριμένους χρόνους. Καθορίζεται η υποχρέωση του παραγωγού ή και διαχειριστή αποβλήτων να υποβάλλει σε εργασίες ανάκτησης τα απόβλητα πριν την τελική τους διάθεση. Το πιο σημαντικό άρθρο σ' αυτό το κεφάλαιο αλλά και συνολικά του παρόντος νόμου είναι το άρθρο 13 το οποίο αναφέρεται στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος όπως έχει αποτυπωθεί: στο Σκοπό της αιτιολογικής έκθεσης του παρόντος νόμου, στο άρθρο 1 και γενικά σε όλες τις δράσεις, τις εργασίες διαχείρισης αποβλήτων, τις αδειοδοτήσεις, τις κυρώσεις κλπ.

Τέλος θεσπίζεται με την εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», στο κόστος διάθεσης των αποβλήτων που πρέπει να βαρύνει τον κάτοχο των αποβλήτων ή προηγούμενους κατόχους ή παραγωγούς του προϊόντος από το οποίο προέκυψαν τα απόβλητα.

Άρθρο 8

Διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού

Με το άρθρο 8 εισάγεται στο εθνικό μας δίκαιο η έννοια της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού προϊόντων και αποτελεί ένα από τα μέσα για την υποστήριξη του σχεδιασμού και της παραγωγής αγαθών λαμβάνοντας υπόψη και διευκολύνοντας την αποτελεσματική χρησιμοποίηση των πόρων καθ' όλο τον κύκλο ζωής των παραγόμενων προϊόντων. Στον κύκλο ζωής των προϊόντων συμπεριλαμβάνονται η επισκευή, η επαναχρησιμοποίηση, η αποσυναρμολόγηση και η ανακύκλωση τους χωρίς να θέτουν σε κίνδυνο την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων στην εσωτερική αγορά.

Επίσης ενθαρρύνονται:

- α) ο σχεδιασμός προϊόντων ώστε να μειώνεται η παραγωγή αποβλήτων και να είναι εξασφαλισμένη ή ανάκτησή ή η διάθεσή τους χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον και η ανθρώπινη υγεία.
- β) η παραγωγή προϊόντων τα οποία να είναι κατάλληλα για πολλαπλές χρήσεις.
- γ) η χρήση αποβλήτων σε αντικατάσταση πρώτων ή και βοηθητικών υλών κλπ.

Άρθρο 9

Πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων

Η πρόληψη της παραγωγής αποβλήτων θα πρέπει να αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα της πολιτικής για τη διαχείριση των αποβλήτων και η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση θα πρέπει να προτιμώνται σε σχέση με την ανάκτηση ενέργειας από απόβλητα, εφόσον αποτελούν τις βέλτιστες οικολογικές λύσεις.

Το άρθρο 9 αναφέρεται στις υποχρεώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις εκθέσεις και τα προγράμματα που πρέπει να καταρτίζει για τη στήριξη των δραστηριοτήτων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων.

Άρθρο 10

Ανάκτηση

Το άρθρο 10 θεσπίζει την υποχρέωση του παραγωγού ή κατόχου αποβλήτων να τα υποβάλλει σε εργασίες ανάκτησης πριν την τελική τους διάθεση. Επίσης για τη βελτίωση των εργασιών ανάκτησης καθιερώνεται η χωριστή συλλογή των αποβλήτων εφόσον βέβαια αυτό είναι εφικτό τεχνική και περιβαλλοντική και οικονομική άποψη.

Άρθρο 11

Επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση

Ο παρών νόμος γενικά θα συμβάλει ώστε η χώρα μας και η ΕΕ γενικότερα να έρθουν πιο κοντά σε μια «κοινωνία ανακύκλωσης», που θα επιδιώκει την αποφυγή της δημιουργίας αποβλήτων και τη χρησιμοποίηση των αποβλήτων ως πόρου.

Στο παρών άρθρο λαμβάνονται μέτρα για να εξασφαλιστεί ο διαχωρισμός των πηγών προέλευσης των αποβλήτων, η συλλογή και η ανακύκλωση των ρευμάτων αποβλήτων που παρουσιάζουν προτεραιότητα.

Για την επίτευξη του προαναφερόμενου στόχου και τη βελτίωση της δυνατότητας ανάκτησης, πρέπει τα απόβλητα να συλλέγονται χωριστά εάν αυτό είναι τεχνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά εφικτό, πριν να υποστούν εργασίες ανάκτησης που θα έχουν τα καλύτερα συνολικά περιβαλλοντικά αποτελέσματα. Θεσπίζονται συγκεκριμένοι στόχοι όπως:

α) μέχρι το 2015 η χωριστή συλλογή για το χαρτί, το μέταλλο, το πλαστικό και το γυαλί.

β) μέχρι το 2020 το ποσοστό για προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση και για ανακύκλωση πρέπει να ανέλθει, κατ' ελάχιστο, στο 50% του συνολικού βάρους των αποβλήτων υλικών, τουλάχιστον για το χαρτί, το μέταλλο, το πλαστικό και το γυαλί.

γ) μέχρι το 2020, το ποσοστό για προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και άλλη ανάκτηση υλικών πρέπει να ανέλθει, κατ' ελάχιστο, στο 70% του συνολικού βάρους των μη επικινδύνων αποβλήτων από κατασκευές και κατεδαφίσεις.

Άρθρο 12

Διάθεση

Με το άρθρο 12 καθιερώνεται ότι ο παραγωγός ή ο κάτοχος των αποβλήτων ή ο φορέας διαχείρισης αποβλήτων, σε περίπτωση που αυτά δεν υποβληθούν σε εργασίες ανάκτησης, σύμφωνα με το άρθρο 10, έχει την υποχρέωση να τα διαθέσει με ασφάλεια χωρίς να βλάπτεται η ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.

Άρθρο 13

Προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος

Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» συνιστά κατευθυντήρια αρχή σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Ο παραγωγός και ο κάτοχος των αποβλήτων θα πρέπει να διαχειρίζονται τα απόβλητα κατά τρόπον που να εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.

Το παρόν άρθρο ρυθμίζεται ότι η διαχείριση των αποβλήτων πρέπει να πραγματοποιείται χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον, και ιδίως: α) χωρίς να δημιουργείται κίνδυνος για το νερό, τον αέρα, το έδαφος, τα φυτά ή τα ζώα, β) χωρίς να προκαλείται όχληση από θόρυβο ή οσμές, και γ) χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς το τοπίο ή οι τοποθεσίες ιδιαίτερου ενδιαφέροντος.

Άρθρο 14

Κόστος

Με το άρθρο 14, σε εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», καθορίζεται ότι το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων βαρύνει τον αρχικό παραγωγό των αποβλήτων, τον τρέχοντα ή τους προηγούμενους κατόχους αποβλήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Στο Κεφάλαιο ΙΙΙ περιλαμβάνονται τα άρθρα 15 έως 22 και αφορούν κυρίως τις βασικές αρχές και ρυθμίσεις για τη διαχείριση των αποβλήτων, όπως: α) την ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων, β) τις αρχές της αυτάρκειας και της εγγύτητας, γ) τον έλεγχο των επικινδύνων αποβλήτων, δ) την απαγόρευση ανάμειξης των επικινδύνων αποβλήτων, ε) τη σήμανση των επικινδύνων αποβλήτων, στ) τα επικίνδυνα απόβλητα που παράγονται από νοικοκυριά, ζ) τα απόβλητα ορυκτέλαια – λιπαντικά έλαια, η) τα βιολογικά απόβλητα (βιοαπόβλητα).

Κατ' αρχήν στο παρόν κεφάλαιο παρέχεται εξουσιοδότηση στο ΥΠΕΚΑ και στα συναρμόδια Υπουργεία για την έκδοση ΚΥΑ προκειμένου να ρυθμιστούν λεπτομερώς τα μέτρα, οι όροι και οι περιορισμοί για τη διαχείριση των αποβλήτων. Επίσης προβλέπεται να ρυθμιστεί η ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων και ο επιμερισμός της τόσο στον παραγωγό όσο και στους μετέπειτα κατόχους, διαχειριστές, εμπόρους κλπ. Επιβάλλεται η εφαρμογή της αυτάρκειας στον τομέα διαχείρισης των αποβλήτων, με την λειτουργία των κατάλληλων δικτύων ανάκτησης και διάθεσης, και η εφαρμογή της αρχής της εγγύτητας, προκειμένου για εγκαταστάσεις διαχείρισης, ώστε η Ε.Ε., στο σύνολό της, να καταστεί αυτάρκης σε εγκαταστάσεις ανάκτησης και διάθεσης, όπως και κάθε κράτος μέλος. στις, κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου, προβλεπόμενες ΚΥΑ, θα ρυθμιστούν επίσης ο έλεγχος και η σήμανση των επικινδύνων αποβλήτων, η απαγόρευση ανάμειξης των διαφόρων κατηγοριών επικινδύνων αποβλήτων καθώς και η ανάμειξη επικινδύνων με μη επικίνδυνα απόβλητα.

Τέλος, γίνεται ειδικότερη αναφορά στα απόβλητα ορυκτέλαια - λιπαντικά έλαια και στα βιολογικά απόβλητα (βιοαπόβλητα) λόγω της ιδιαίτερης φύσης των συγκεκριμένων αποβλήτων.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι στο Κεφάλαιο ΙΙΙ τίγονται βασικά θέματα της διαχείρισης αποβλήτων, τα οποία θα αντιμετωπιστούν ολοκληρωμένα με την έκδοση υπουργικών αποφάσεων, κοινών υπουργικών αποφάσεων και λοιπών νομοθετικών ρυθμίσεων όπως αναφέρονται αναλυτικά στα άρθρα 15 έως και 22.

Άρθρο 15

Ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων

Σημαντικό ζήτημα στη διαχείριση αποβλήτων αποτελεί ο επιμερισμός της ευθύνης στους εμπλεκόμενους κατά τη διαχείριση αποβλήτων.

Με το παρόν άρθρο παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης του ΥΠΕΚΑ και των συναρμοδίων Υπουργείων, με την οποία θα καθορίζονται αναλυτικά τα μέτρα και οι όροι για τη διαχείριση των αποβλήτων καθώς και οι υπόχρεοι φορείς διαχείρισης, ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι αρχικοί παραγωγοί ή άλλοι κάτοχοι αποβλήτων πραγματοποιούν οι ίδιοι την επεξεργασία των αποβλήτων ή αναθέτουν την επεξεργασία σε έμπορο ή σε φορέα διαχείρισης ή σε επιχείρηση που εκτελεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων ή σε ιδιωτικό φορέα συλλογής αποβλήτων, λαμβάνοντας υπόψη την ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων και την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.

Επίσης προβλέπεται ότι όταν τα απόβλητα μεταφέρονται από τον αρχικό παραγωγό ή κάτοχο σε ένα ή περισσότερα νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου για προκαταρκτική επεξεργασία, αυτό δεν συνεπάγεται, κατά γενικό κανόνα, απαλλαγή από την ευθύνη για τη διεξαγωγή μιας εργασίας πλήρους ανάκτησης ή διάθεσης.

Με την προαναφερόμενη κοινή υπουργική απόφαση και λαμβάνοντας υπόψη τις επιφυλάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 θα καθορίζονται, σε κάθε περίπτωση, με σαφήνεια και λεπτομέρεια η ευθύνη του παραγωγού, του κατόχου, των υπόχρεων φορέων και των φορέων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου για την διαχείριση των αποβλήτων και ο επιμερισμός των ευθυνών μεταξύ τους.

Επίσης, εξακολουθούν να ισχύουν τα αναφερόμενα στον Ν. 2939/2001, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για όσα ρεύματα αποβλήτων έχουν εγκριθεί συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης. Την ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων αυτών φέρει πλήρως ο παραγωγός του προϊόντος (εγχώρια παραγωγή) ή ο εισαγωγέας, και αυτή μεταβιβάζεται, μέσω των εγκεκριμένων συστημάτων, στους εμπλεκόμενους, κάθε φορά διαχειριστές, της παραγράφου 1 του άρθρου 15.

Με την προαναφερόμενη ΚΥΑ θα εξασφαλίζεται ότι όλοι οι φορείς διαχείρισης αποβλήτων παραδίδουν τα συλλεγόμενα και μεταφερόμενα απόβλητα σε κατάλληλες εγκαταστάσεις επεξεργασίας, με τέτοιο τρόπο ώστε να προστατεύεται η ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.

Άρθρο 16

Αρχές της αυτάρκειας και της εγγύτητας

Στο παρόν άρθρο τίθενται και επεξηγούνται οι αρχές της αυτάρκειας και της εγγύτητας σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων σε εθνικό αλλά και κοινοτικό επίπεδο. Καταρχήν στην προαναφερόμενη ΚΥΑ, η οποία θα εκδοθεί μέσω της εξουσιοδότησης που παρέχεται στο Άρθρο 15 του παρόντος νόμου, αλλά και στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), το οποίο παρουσιάζεται αναλυτικά στο Άρθρο 28 του παρόντος νόμου, θα καταγραφούν τα υφιστάμενα και τα προτεινόμενα έργα για την ολοκλήρωση των δικτύων εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων και των εγκαταστάσεων ανάκτησης σύμμεικτων αστικών αποβλήτων, τα οποία συλλέγονται από νοικοκυριά, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου η συλλογή αυτή καλύπτει και τα σύμμεικτα αστικά απόβλητα και από άλλους παραγωγούς, λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές.

Για τον σχεδιασμό των εν λόγω δικτύων λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Θα πρέπει η Κοινότητα, ως σύνολο, να καταστεί αυτάρκης στον τομέα της διάθεσης αποβλήτων και της ανάκτησης σύμμεικτων αστικών αποβλήτων που συλλέγονται από νοικοκυριά συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου η συλλογή αυτή καλύπτει και τα σύμμεικτα αστικά απόβλητα και από άλλους παραγωγούς.
- Επιδιώκεται η επίτευξη της αυτάρκειας της χώρας μας στον τομέα της διάθεσης αποβλήτων και της ανάκτησης των αποβλήτων, κατά το δυνατόν, λαμβανομένων υπόψη των γεωγραφικών συνθηκών ή της ανάγκης για ειδικευμένες εγκαταστάσεις για ορισμένους τύπους αποβλήτων.
- Επιδιώκεται η διάθεση των αποβλήτων και η ανάκτηση σύμμεικτων αστικών αποβλήτων που συλλέγονται από νοικοκυριά, να πραγματοποιείται σε μία από τις πλησιέστερες κατάλληλες εγκαταστάσεις, με τη χρησιμοποίηση των καταλληλότερων μεθόδων και τεχνολογιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.
- οι αρχές της εγγύτητας και της αυτάρκειας δεν συνεπάγονται ότι η χώρα πρέπει να διαθέτει το πλήρες φάσμα των εγκαταστάσεων τελικής ανάκτησης στο έδαφός της και λόγω αυτού μπορούν να αναπτύσσονται δίκτυα συνεργασίας όσον αφορά τις εγκαταστάσεις διάθεσης και τις εγκαταστάσεις για την ανάκτηση των σύμμεικτων αστικών αποβλήτων που συλλέγονται από νοικοκυριά.

Επίσης παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση αποφάσεων του ΥΠΕΚΑ, ως αρμόδια αρχή επίβλεψης του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), στις οποίες, κατά παρέκκλιση από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1013/2006, για να προστατευτούν τα δίκτυα διαχείρισης των αποβλήτων μπορούν να περιορίζονται:

- οι εισαγωγές αποβλήτων που προορίζονται για αποτεφρωτήρες ταξινομημένους ως ανάκτηση, εφόσον έχει καταστεί σαφές ότι οι εισαγωγές αυτές θα είχαν ως συνέπεια τη διάθεση των εγχώριων αποβλήτων ή την επεξεργασία τους κατά τρόπο που δεν συνάδει με το ΕΣΔΑ.
- οι εξαγωγές αποβλήτων για περιβαλλοντικούς λόγους, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1013/2006.

Οι αποφάσεις αυτές κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 17

Έλεγχος επικινδύνων αποβλήτων

Ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να δίνεται στον έλεγχο της διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων, λόγω της ιδιαίτερης φύσης αυτών και των σημαντικών επιπτώσεων που μπορεί αυτά να επιφέρουν. Με το παρόν άρθρο παρέχεται εξουσιοδότηση για περαιτέρω νομοθετικές ρυθμίσεις ώστε παράλληλα και με το ΕΣΔΑ να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλιστεί ότι η παραγωγή και η διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων (η συλλογή, η μεταφορά, η αποθήκευση η επεξεργασία τους και η ασφαλής τελική διάθεση τους), διεξάγονται σε συνθήκες που παρέχουν προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας. Επίσης στις προαναφερόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις προβλέπεται να οριστούν τα αναγκαία μέτρα με τα οποία θα εξασφαλίζεται η ιχνηλασιμότητα των επικινδύνων αποβλήτων, δηλαδή η παρακολούθηση και η δυνατότητα εντοπισμού αυτών, από την παραγωγή έως τον τελικό προορισμό.

Άρθρο 18

Απαγόρευση ανάμειξης επικινδύνων αποβλήτων

Με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος, την αποφυγή φαινομένων δυσχέρειας στη διαχείριση των αποβλήτων, την διασφάλιση της ασφαλούς τελικής διάθεσης των αποβλήτων τίθεται ως βασική απαγόρευση η ανάμειξη των διαφόρων κατηγοριών επικινδύνων αποβλήτων, η ανάμειξη επικινδύνων με μη επικίνδυνα απόβλητα και η ανάμειξη με ουσίες ή υλικά. Η απαγόρευση ανάμειξης περιλαμβάνει και την αραίωση επικινδύνων ουσιών.

Παρόλα αυτά, μπορεί να επιτρέπεται η ανάμειξη υπό τους όρους ότι:

- α) η εργασία ανάμειξης πραγματοποιείται από φορέα διαχείρισης ή επιχείρηση σε εγκατάσταση που έχει λάβει άδεια σύμφωνα με το άρθρο 23,
- β) πληρούνται οι διατάξεις του άρθρου 13 και δεν αυξάνονται οι αρνητικές επιπτώσεις της διαχείρισης των αποβλήτων στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον, και
- γ) η εργασία ανάμειξης είναι σύμφωνη με τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές.

Στο παρόν άρθρο προβλέπεται ότι σε περίπτωση που τα επικίνδυνα απόβλητα είναι ήδη αναμεμιγμένα με άλλα απόβλητα, ουσίες ή ύλες, πρέπει να γίνεται διαχωρισμός, εάν αυτό είναι εφικτό από τεχνικοοικονομική άποψη, και εφόσον απαιτείται για την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

Άρθρο 19

Σήμανση επικινδύνων αποβλήτων

Έχει ιδιαίτερη σημασία να σημαίνονται τα επικίνδυνα απόβλητα σύμφωνα με τα διεθνή και κοινοτικά πρότυπα, ώστε να προφυλάσσονται όσοι εμπλέκονται στη διαχείριση αυτών και έρχονται σε άμεση επαφή. Ωστόσο, όταν τα απόβλητα αυτά συλλέγονται χωριστά από τα νοικοκυριά, αυτό δεν θα πρέπει να οδηγεί σε υποχρέωση των νοικοκυριών να συμπληρώνουν τα απαιτούμενα έγγραφα.

Κατόπιν αυτών είναι απαιτούμενο κατά τη διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων και ειδικότερα κατά τη συλλογή, τη μεταφορά και την προσωρινή αποθήκευση, τα επικίνδυνα απόβλητα να συσκευάζονται και να σημαίνονται σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή και κοινοτικά πρότυπα.

Επίσης, κατά την μεταφορά επικινδύνων αποβλήτων στο εσωτερικό της χώρας, προβλέπεται, να συνοδεύονται από έγγραφα αναγνώρισης (που μπορεί να υπάρχουν και σε ηλεκτρονική μορφή), και τα οποία περιέχουν τα ενδεδειγμένα δεδομένα που εκτίθενται στο Παράρτημα IB του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006.

Άρθρο 20

Επικίνδυνα απόβλητα παραγόμενα από νοικοκυριά

Δεν καθίσταται εύκολη η παρακολούθηση της παραγωγής και της διαχείρισης των επικινδύνων αποβλήτων από τα νοικοκυριά. Επίσης τα νοικοκυριά δεν μπορούν να προβαίνουν σε ενέργειες εντοπισμού, ελέγχου της διακίνησης, σήμανσης των επικινδύνων αποβλήτων καθώς και στην τήρηση των απαιτούμενων μητρώων, όπως περιγράφονται στα αντίστοιχα άρθρα 17, 18, 19 και 35 του

παρόντος νόμου. Επίσης όταν τα απόβλητα αυτά συλλέγονται χωριστά από τα νοικοκυριά, δεν θα πρέπει να τίθεται υποχρέωση των νοικοκυριών να συμπληρώνουν τα απαιτούμενα έγγραφα. Κατόπιν τούτων τα άρθρα 17, 18, 19 και 35 δεν εφαρμόζονται στα αναμειγμένα απόβλητα που παράγονται από νοικοκυριά.

Τα άρθρα 19 και 35 δεν εφαρμόζονται στα επιμέρους κλάσματα επικίνδυνων αποβλήτων που παράγονται από νοικοκυριά. Παρόλα αυτά τα αναφερόμενα στα άρθρα 19 και 35, περί σήμανσης και τήρησης μητρώων, πρέπει να εφαρμόζονται από τους φορείς διαχείρισης ή τις εταιρείες που έχουν λάβει άδεια ή έχουν καταχωρηθεί στα αναφερόμενα στα άρθρα 23 ή 26 μητρώα και έχουν παραλάβει επικίνδυνα απόβλητα από νοικοκυριά, με σκοπό τη συλλογή, διάθεση ή ανάκτηση αυτών.

Άρθρο 21

Απόβλητα ορυκτέλαια – λιπαντικά έλαια

Λόγω της ιδιαίτερης φύσεως των αποβλήτων ορυκτελαίων – λιπαντικών ελαίων, των ειδικών ουσιών από τις οποίες αυτά αποτελούνται και της ειδικής μέριμνας που πρέπει να ληφθεί για την ασφαλή τελική διάθεση αυτών με το παρόν άρθρο ρυθμίζεται η διαχείριση αυτών.

Ειδικότερα παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης του Υπουργών ΠΕΚΑ και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 του Ν. 2939/2001, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 του Ν. 3854/2010 και όπως εκάστοτε ισχύει. Στην αναφερόμενη κοινή υπουργική απόφαση θα καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την εναλλακτική διαχείριση των Αποβλήτων Λιπαντικών Ελαίων, συμπεριλαμβανομένων και των προϋποθέσεων για διασυνοριακή μεταφορά των εν λόγω αποβλήτων.

Λαμβάνοντας υπόψη και τα αναφερόμενα στα άρθρα 18 και 19 για τη διαχείριση γενικότερα των επικίνδυνων αποβλήτων, στην προαναφερόμενη ΚΥΑ θα περιλαμβάνονται όλες οι αναγκαίες διατάξεις προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι:

α) τα απόβλητα λιπαντικών ελαίων συλλέγονται χωριστά, εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό,
β) η επεξεργασία των αποβλήτων λιπαντικών ελαίων γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 13,
γ) εφόσον είναι τεχνικά εφικτό και οικονομικά βιώσιμο, τα απόβλητα λιπαντικών έλαια με διαφορετικά χαρακτηριστικά δεν αναμειγνύονται και τα απόβλητα λιπαντικών ελαίων δεν αναμειγνύονται με άλλα είδη αποβλήτων ή ουσιών, εάν η ανάμειξη αυτή εμποδίζει την επεξεργασία τους.

Τα απόβλητα λιπαντικών ελαίων υποβάλλονται κατά προτεραιότητα σε επεξεργασία με αναγέννηση, εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό.

Σε ότι αφορά τη διασυνοριακή μεταφορά των εν λόγω αποβλήτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006, απαγορεύεται η διασυνοριακή αποστολή αποβλήτων λιπαντικών ελαίων από την επικράτεια της χώρας σε εγκαταστάσεις αποτέφρωσης ή συναποτέφρωσης στο εξωτερικό, εφόσον είναι τεχνικά εφικτό η επεξεργασία με αναγέννηση να πραγματοποιηθεί στην χώρα.

Άρθρο 22

Βιολογικά απόβλητα (βιοαπόβλητα)

Έχει σημασία, σύμφωνα με την ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων, και με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που προκαλούνται από τη διάθεση αποβλήτων μέσω υγειονομικής ταφής, να διευκολύνονται η χωριστή συλλογή και η κατάλληλη επεξεργασία βιολογικών αποβλήτων προκειμένου να παραχθούν περιβαλλοντικά ασφαλές υπόστρωμα και άλλα υλικά με βάση τα βιολογικά απόβλητα.

Κατόπιν τούτων με τη νομοθετική ρύθμιση έγκρισης του ΕΣΔΑ θα καθορίζονται τα κατάλληλα μέτρα ανάλογα με την περίπτωση, προκειμένου να ενθαρρυνθεί:

- α) η χωριστή συλλογή βιολογικών αποβλήτων, με σκοπό την κομποστοποίηση ή/και λιπασματοποίηση και τη χώνευση (ζύμωση) των βιοαποβλήτων,
- β) η επεξεργασία των βιολογικών αποβλήτων κατά τρόπο που να διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας,
- γ) η χρήση περιβαλλοντικά ασφαλών υλικών, τα οποία παράγονται από βιολογικά απόβλητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV: ΑΔΕΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΙΣ

Στο Κεφάλαιο IV περιλαμβάνονται τα άρθρα 23 έως και 27 και αφορούν: α) στην έκδοση αδειών, β) στις εξαιρέσεις από τις αδειοδοτήσεις, γ) στην τεκμηρίωση των παραγόμενων αποβλήτων και την παρακολούθηση, δ) στην καταχώρηση και ε) στα στοιχειώδη πρότυπα.

Στο κεφάλαιο αυτό θεσπίζεται ότι για κάθε εγκατάσταση ή επιχείρηση που είναι παραγωγός αποβλήτων ή/και που προτίθεται να εκτελέσει εργασίες επεξεργασίας ανάκτησης ή/και διάθεσης αποβλήτων (R ή D) απαιτούνται:

- Περιβαλλοντική αδειοδότηση (έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων - Α.Ε.Π.Ο) και
- Άδεια λειτουργίας

από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Επίσης θεσπίζεται η έκδοση αδειών συλλογής και μεταφοράς των αποβλήτων. Καταργούνται όλες οι υπόλοιπες άδειες που προβλέπονται από την υφιστάμενη νομοθεσία και έτσι επιτυγχάνεται σημαντική μείωση του διοικητικού βάρους των επιχειρήσεων και η απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης των. Καθορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο των προαναφερόμενων αδειοδοτήσεων και θεσπίζεται η ευθύνη του μελετητή και του παραγωγού αποβλήτων για το περιεχόμενο των μελετών περιβαλλοντικής αδειοδότησης και λειτουργίας. Εισάγεται η τεκμηρίωση των παραγόμενων αποβλήτων και η παρακολούθησή των. Καθιερώνεται μέσω του Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών Περιβάλλοντος (ΕΔΠΠ ή e-ΠΕΡ) ηλεκτρονικό σύστημα συστηματικής συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων παραγωγής και διαχείρισης των αποβλήτων. Στο σύστημα καταχωρούνται όλες οι δραστηριότητες υπόκεινται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση και όσες δραστηριότητες δεν υπόκεινται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση, αλλά έχουν σχέση με την παραγωγή και την διαχείριση των αποβλήτων. Επίσης δίνεται η δυνατότητα θέσπισης στοιχειωδών προτύπων – προδιαγραφών για τις δραστηριότητες επεξεργασίας αποβλήτων.

Άρθρο 23 Έκδοση αδειών

Καθιερώνεται η Περιβαλλοντική αδειοδότηση (Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση Αξιολόγηση - Π.Π.Ε.Α., εφόσον απαιτείται, και έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων - Α.Ε.Π.Ο.) ως η μοναδική περιβαλλοντική άδεια που απαιτείται για κάθε έργο ή δραστηριότητα που παράγει ή διαχειρίζεται απόβλητα. Όλες οι μελέτες και οι άδειες που προβλέπονται από την υφιστάμενη νομοθεσία ενσωματώνονται αντίστοιχα στη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και στην ΑΕΠΟ. Προσδιορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο των ΑΕΠΟ και δίνεται εξουσιοδότηση για την θέσπιση με ΚΥΑ των προδιαγραφών σύνταξης των ΜΠΕ. Καθορίζεται ότι η πληρότητα των ΜΠΕ εξετάζεται από τις αδειοδοτούσες υπηρεσίες και την ευθύνη για το περιεχόμενο τους έχει κυρίως ο μελετητής, ο παραγωγός ή κάτοχος των αποβλήτων.

Επίσης θεσπίζεται ότι εκτός από την περιβαλλοντική αδειοδότηση απαιτείται και άδεια λειτουργίας της εγκατάστασης και προσδιορίζεται το ελάχιστο περιβαλλοντικό περιεχόμενό της. Καθιερώνεται η δημοσιοποίηση όλων των μελετών και των αποφάσεων στο πρόγραμμα «Διαύγεια» και καταχωρούνται στο ηλεκτρονικό σύστημα Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών Περιβάλλοντος.

Θεσπίζεται ότι η δραστηριότητα συλλογής και μεταφοράς αποβλήτων δεν υπόκειται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση και άδεια λειτουργίας. Σ' αυτές τις περιπτώσεις εκδίδεται μόνο άδεια συλλογής – μεταφοράς. Επίσης θεσπίζεται ότι κάθε φορέας διαχείρισης ή επιχείρηση που πραγματοποιεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων και λειτουργεί πρέπει να εφοδιάζεται με βεβαίωση (διαπιστωτική πράξη) τήρησης των περιβαλλοντικών όρων από τις αρμόδιες υπηρεσίες περιβάλλοντος της Περιφέρειας ή τα ΚΕΠΠΕ. Η βεβαίωση (διαπιστωτική πράξη) τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, εκδίδεται κατά το δυνατόν ετησίως ή, οπωσδήποτε εντός διετίας.

Άρθρο 24 Εξαιρέσεις από τις απαιτήσεις αδειοδότησης

Θεσμοθετείται ότι δεν επιτρέπονται εξαιρέσεις από τις απαιτήσεις αδειοδότησης που προβλέπονται στο άρθρο 23.

Άρθρο 25

Τεκμηρίωση παραγόμενων αποβλήτων και παρακολούθηση

Καθιερώνεται η τεκμηρίωση των παραγόμενων αποβλήτων από μία εγκατάσταση ή επιχείρηση, η εκτίμηση της επικινδυνότητας, η κατηγοριοποίηση τους σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κατάλογο Αποβλήτων (ΕΚΑ), οι αναμενόμενες ποσότητες και περιλαμβάνονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ). Επίσης καθιερώνεται ότι η τεκμηρίωση των παραγόμενων ποσοτήτων αποβλήτων βασίζεται στη συνάρτηση της παραγωγής (ισοζύγια μάζας) λαμβάνοντας υπόψη τις πρώτες ύλες και τα πρόσθετα υλικά που χρησιμοποιούνται στην διαδικασία παραγωγής τελικών προϊόντων και υποπροϊόντων. Θεσπίζεται η ετήσια έκθεση παραγωγού αποβλήτων που υποχρεούνται να υποβάλουν όλες οι εγκαταστάσεις ή οι επιχειρήσεις που παράγουν απόβλητα. Καθιερώνεται ως περιεχόμενο της ΜΠΕ και της ΑΕΠΟ η παρακολούθηση των παραγόμενων τύπων και ποσοτήτων αποβλήτων και η εν συνεχεία διαχείρισή τους με μία η και περισσότερες περιβαλλοντικά αποδεκτές εργασίες (R ή D) μέχρι και την ασφαλή τελική τους διάθεση και επιβεβαιώνεται ετησίως με την ετήσια έκθεση παραγωγού αποβλήτων.

Άρθρο 26

Καταχώριση

Καθιερώνεται μέσω του Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών Περιβάλλοντος (ΕΔΠΠ ή e-ΠΕΡ) ηλεκτρονικό σύστημα συστηματικής συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων παραγωγής και διαχείρισης των αποβλήτων.

Μέσω του ΕΔΠΠ δημιουργείται το Ηλεκτρονικό Μητρώο της κάθε εγκατάστασης, στο οποίο περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και τα πλήρη στοιχεία για τα απόβλητα της έτσι ώστε μετά την έναρξη λειτουργίας της να τηρούνται πλήρη στοιχεία για όλα τα παραγόμενα ή διαχειριζόμενα απόβλητα.

Θεσπίζεται ότι προϋπόθεση για την έκδοση άδειας λειτουργίας μιας εγκατάστασης αποτελεί η καταχώρησή της στο ηλεκτρονικό μητρώο εγκαταστάσεων του ΕΔΠΠ..

Επίσης καθιερώνεται η καταχώριση στο ΕΔΠΠ και των δραστηριοτήτων που δεν υπόκεινται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση, αλλά έχουν όμως σχέση με την παραγωγή και την διαχείριση των αποβλήτων, όπως: α) οι φορείς διαχείρισης ή οι επιχειρήσεις που συλλέγουν ή μεταφέρουν απόβλητα σε επαγγελματική βάση, και β) οι έμποροι και οι μεσίτες.

Καθιερώνεται η εισαγωγή μέσω διαδικτύου, στο ΕΔΠΠ από τους υπόχρεους, οι Ετήσιες Εκθέσεις Παραγωγών Αποβλήτων, για όλα τα είδη των αποβλήτων. Επίσης εισάγονται στο ΕΔΠΠ όλη η γεωγραφική πληροφορία των ΜΠΕ ώστε, μέσω ενός συνόλου ερωτημάτων, να μπορεί να χαρτογραφηθεί πλήρως το δίκτυο διαχείρισης αποβλήτων, ανά Περιφέρεια, και Δήμο ή ανά Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) καθώς και ανά είδος αποβλήτου.

Άρθρο 27

Στοιχειώδη πρότυπα

Για τις δραστηριότητες επεξεργασίας αποβλήτων, που απαιτούν άδεια σύμφωνα με το άρθρο 23 του παρόντος νόμου και δεν καλύπτονται από την οδηγία 96/61/ΕΚ (IPPC), και όταν υπάρχουν στοιχεία ότι μια συντονισμένη προσέγγιση όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 2008/98/ΕΚ θα εξασφαλίσει την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος, θεσπίζονται τεχνικές στοιχειώδεις προδιαγραφές σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο του άρθρου 39, παράγραφος 2 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του παρόντος νόμου καθιερώνεται ότι μπορούν να ακολουθούνται τα προαναφερόμενα στοιχειώδη τεχνικά πρότυπα. Τα στοιχειώδη αυτά πρότυπα αφορούν τις κυριότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις της δραστηριότητας επεξεργασίας αποβλήτων, εξασφαλίζουν ότι η επεξεργασία των αποβλήτων πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 13, λαμβάνουν υπόψη τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές, και ανάλογα με την περίπτωση, περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με την ποιότητα της επεξεργασίας καθώς και τις διαδικαστικές απαιτήσεις.

Επίσης καθιερώνεται ότι ακολουθούνται αντίστοιχα στοιχειώδη τεχνικά πρότυπα που αφορούν (α) στους φορείς διαχείρισης ή στις επιχειρήσεις που συλλέγουν ή μεταφέρουν απόβλητα σε επαγγελματική βάση, και (β) στους εμπόρους και στους μεσίτες, όταν υπάρχουν στοιχεία ότι, χάρη σε

αυτά, προκύπτει όφελος από πλευράς προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος ή ότι αποφεύγεται η διατάραξη της εσωτερικής αγοράς, (γ) στα τεχνικά προσόντα των συλλεκτών, των μεταφορέων, των εργολάβων ή των μεσιτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V: ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το κεφάλαιο V περιλαμβάνει τα άρθρα 28 έως 33, τα οποία αφορούν στην εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων και προγραμμάτων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, στη διαβούλευση επί των σχεδίων και προγραμμάτων, στη συνεργασία με άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε. και στην ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί αυτών.

Υπενθυμίζεται ότι, στη χώρα μας, κατ' επιταγή της προηγούμενης νομοθεσίας, έχουν θεσμοθετηθεί, κατά το παρελθόν, ο Εθνικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Μη Επικινδύνων Αποβλήτων (2003) και ο Εθνικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων (2007). Επίσης για όλες τις Περιφέρειες της χώρας εγκρίθηκαν Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Μη Επικινδύνων Αποβλήτων. Οι προαναφερθέντες σχεδιασμοί εφαρμόζονται μέχρι σήμερα.

Η ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στους προηγούμενους σχεδιασμούς και στις απαιτήσεις της Οδηγίας 2008/98 για τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, είναι ότι ο σχεδιασμός αφορά πλέον στο σύνολο των αποβλήτων, απαιτεί την δημιουργία δικτύων εγκαταστάσεων ανάκτησης και διάθεσης αποβλήτων (σε εφαρμογή των αρχών της αυτάρκειας και της εγγύτητας του άρθρου 16) και τη λήψη μέτρων για την προστασία των δικτύων από εισαγωγές ή/και εξαγωγές αποβλήτων και επιβάλλει τον προσδιορισμό των κατάλληλων περιοχών για την δημιουργία εγκαταστάσεων.

Στο άρθρο 28 περιγράφονται και αναλύονται τα είδη των σχεδίων, βάσει των οποίων γίνεται η διαχείριση των αποβλήτων στη χώρα μας. Η διαχείριση των αποβλήτων υλοποιείται βάσει εγκεκριμένου σχεδιασμού, καταρχήν σε εθνικό επίπεδο και, στην συνέχεια, με εξειδίκευση και προσαρμογή σε επίπεδο Περιφέρειας. Ο σχεδιασμός καλύπτει το σύνολο της επικράτειας της χώρας για όλα τα είδη αποβλήτων. Στη διαδικασία κατάρτισης ή αναθεώρησης των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων ενσωματώνεται η ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της δημιουργίας και της διαχείρισης των αποβλήτων.

Στο άρθρο 29 περιγράφεται και ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο η καινοτομία της Οδηγίας 2008/98, δηλαδή η απαίτηση εκπόνησης, με ευθύνη του κράτους, προγραμμάτων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων με συγκεκριμένους ποιοτικούς ή ποσοτικούς στόχους και δείκτες. Τα προγράμματα αυτά αφορούν κυρίως τους παραγωγούς προϊόντων.

Στο άρθρο 30 περιγράφονται οι χρόνοι και οι προϋποθέσεις για την αξιολόγηση και επανεξέταση των σχεδίων και των προγραμμάτων, ενώ στο άρθρο 31 αναφέρονται οι δυνατότητες συμμετοχής του κοινού στην εκπόνηση των σχεδίων και στη διάχυση της πληροφορίας. Συγκεκριμένα, τα σχέδια και τα προγράμματα αξιολογούνται και επανεξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Τα σχέδια και τα προγράμματα, υπόκεινται σε διαβούλευση, τοπική ή πανελλαδική, και αναρτώνται στον ιστοχώρο διαβούλευσης, στον οποίο έχουν πρόσβαση οι ενδιαφερόμενοι, οι αρχές και το ευρύ κοινό.

Με το άρθρο 32 ορίζεται ότι, εφόσον κριθεί σκόπιμο, τα σχέδια και τα προγράμματα εκπονούνται σε συνεργασία με άλλα κράτη μέλη.

Τέλος, στο άρθρο 33, καθορίζονται ο τρόπος και η συχνότητα ενημέρωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο θέμα της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων και προγραμμάτων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων.

Άρθρο 28

Σχέδια διαχείρισης αποβλήτων

Στο άρθρο αυτό καθιερώνεται η κατάρτιση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), το οποίο καθορίζει τη στρατηγική, τις πολιτικές και τους στόχους για τη διαχείριση του συνόλου των αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο. Το ΕΣΔΑ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης του συνόλου των αποβλήτων, το οποίο προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείριση τους και

υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα που προωθούν ιεραρχικά και συνδυασμένα: α) την πρόληψη, β) την επαναχρησιμοποίηση, γ) την ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, π.χ. ανάκτηση ενέργειας, και ε) την ασφαλή τελική διάθεση. Το ΕΣΔΑ προσδιορίζει συγκεκριμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Το ΕΣΔΑ είναι στρατηγικός και πολιτικός σχεδιασμός, εκπονείται από το ΥΠΕΚΑ και εγκρίνεται με νομοθετική ρύθμιση του ΥΠΕΚΑ και των συναρμοδίων Υπουργείων.

Με το άρθρο αυτό, επίσης, καθιερώνονται τα Ειδικά Εθνικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΕΣΔΑ) για ειδικά ρεύματα αποβλήτων (Αμίαντος, Υδράργυρος, Απόβλητα Υγειονομικών Μονάδων, Ζωικά Υποπροϊόντα κλπ), των οποίων η διαχείριση, λόγω της ποιοτικής και ποσοτικής σύστασης τους, των εξειδικευμένων εγκαταστάσεων που απαιτούνται για τη διαχείρισή τους, και για λόγους οικονομίας κλίμακας, χρήζουν ειδικότερης συνολικής αντιμετώπισης.

Τέλος θεσπίζεται η κατάρτιση των Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ). Το ΠΕΣΔΑ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης του συνόλου των αποβλήτων, τα οποία παράγονται σε μία Περιφέρεια, προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους, σε συμφωνία με το ΕΣΔΑ και τα ΕΕΣΔΑ των ειδικών ρευμάτων αποβλήτων. Το ΠΕΣΔΑ αποτελεί επιχειρησιακό πρόγραμμα περιβαλλοντικής ανάπτυξης της εκάστοτε Περιφέρειας στον τομέα διαχείρισης των αποβλήτων, εκπονείται από την Περιφέρεια και εγκρίνεται με απόφαση του Περιφερειάρχη.

Το ΠΕΣΔΑ καταρτίζεται με βάση τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές συνθήκες της συγκεκριμένης Περιφέρειας, και περιλαμβάνει την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στον τομέα της διαχείρισης του συνόλου των παραγόμενων στην Περιφέρεια αποβλήτων με συνολική καταγραφή των ποσοτήτων των αποβλήτων που παράγονται στην Περιφέρεια με βάση τον τύπο, την ποσότητα και την προέλευση του συνόλου των αποβλήτων. Καθορίζει τις προτεινόμενες διαχειριστικές ενότητες ανά ρεύμα αποβλήτου, τις περιοχές που προκρίνονται για την υποδοχή των κύριων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων, ανά ρεύμα αποβλήτου, τις μεθόδους διαχείρισης που θα εφαρμοσθούν, με ειδική αναφορά στη συλλογή, μεταφορά, μεταφόρτωση, αποθήκευση, προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, ανάκτηση, ανακύκλωση και διάθεση των αποβλήτων. Προσδιορίζει τις προτάσεις έργων, δράσεων και παρεμβάσεων για τη αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων ανά διαχειριστική ενότητα με κατ' αρχήν εκτίμηση του κόστους των προβλεπόμενων έργων, πηγές χρηματοδότησης, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και τους αρμόδιους για την εφαρμογή και υλοποίηση του σχεδίου.

Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), τα Ειδικά Εθνικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΕΣΔΑ) και τα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) καλύπτουν συνδυασμένα το σύνολο της επικράτειας της χώρας για όλα τα είδη αποβλήτων. Το περιεχόμενο των προαναφερόμενων σχεδίων και οι διαδικασίες έγκρισής τους περιγράφονται αδρά στο συγκεκριμένο άρθρο.

Άρθρο 29

Προγράμματα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων

Στο άρθρο αυτό ορίζεται η υποχρέωση του ΥΠΕΚΑ να θέσει σε ισχύ, μέχρι τις 12 Δεκεμβρίου 2013, εθνικό πρόγραμμα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων με συγκεκριμένους ποιοτικούς ή ποσοτικούς στόχους και δείκτες και επεξεργάζεται κατευθύνσεις, ούτως ώστε αυτό το πρόγραμμα να ενσωματωθεί στα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων του άρθρου 28. Ο γενικός στόχος του προγράμματος αποσκοπεί στη ρύξη της σχέσης μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που συνδέονται με την παραγωγή αποβλήτων. Για την προετοιμασία του προγράμματος το ΥΠΕΚΑ λαμβάνει υπόψη του πληροφορίες και προτάσεις σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά στην πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων και τις κατευθυντήριες γραμμές που θα προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εξασφαλίζει τη διαθεσιμότητα πληροφοριών σε σχέση με τις βέλτιστες

πρακτικές όσον αφορά στην πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων προς όλους του ενδιαφερόμενους και το κοινό.

Άρθρο 30

Αξιολόγηση και επανεξέταση των σχεδίων και των προγραμμάτων

Στο άρθρο αυτό περιγράφονται οι χρόνοι και οι προϋποθέσεις για την αξιολόγηση και επανεξέταση των σχεδίων και των προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), τα Ειδικά Εθνικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΕΣΔΑ) και τα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) όπως και το εθνικό πρόγραμμα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων αξιολογούνται και αναθεωρούνται ανά εξαετία ή νωρίτερα, προκειμένου να αντιμετωπισθούν σημαντικά ζητήματα που μπορεί να προκύψουν. Ειδικότερα, στοιχεία προόδου της ολοκλήρωσης και εφαρμογής του προγράμματος πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων παρέχονται στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, προκειμένου να τα περιλαμβάνει στην ετήσια έκθεση του.

Άρθρο 31

Συμμετοχή του κοινού

Στο άρθρο αυτό αναφέρονται οι δυνατότητες συμμετοχής του κοινού στην εκπόνηση των σχεδίων και στη διάχυση της πληροφορίας. Συγκεκριμένα οι ενδιαφερόμενοι, οι αρχές και το ευρύ κοινό έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην εκπόνηση των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων και των προγραμμάτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων. Τα σχέδια και τα προγράμματα υπόκεινται σε διαβούλευση, τοπική ή πανελλαδική, και αναρτώνται στον ιστοχώρο διαβούλευσης, στον οποίο έχει πρόσβαση το κοινό.

Άρθρο 32

Συνεργασία

Στο άρθρο αυτό προβλέπεται ότι η κατάρτιση των Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων και των προγραμμάτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, μπορεί να γίνεται και σε συνεργασία με άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 33

Πληροφορίες που υποβάλλονται στην Επιτροπή

Στο άρθρο αυτό καθορίζονται ο τρόπος και η συχνότητα ενημέρωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο θέμα της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων και προγραμμάτων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων. Το ΥΠΕΚΑ ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων και τα προγράμματα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, μετά την έγκρισή τους και την τυχόν αναθεώρησή τους, με συγκεκριμένο μορφότυπο για την κοινοποίηση πληροφοριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI: ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΑ

Στο Κεφάλαιο VI περιλαμβάνονται τα άρθρα 34, 35 και 36, τα οποία αφορούν α) τις επιθεωρήσεις και τους ελέγχους, β) την τήρηση αρχείων και μητρώων, γ) την επιβολή της εφαρμογής και τις κυρώσεις. Στο κεφάλαιο αυτό καθορίζεται ότι η εφαρμογή του παρόντος νόμου εξασφαλίζεται μέσω διαρκών ελέγχων και επιθεωρήσεων σε όλους τους εμπλεκόμενους στη διαχείριση αποβλήτων οι οποίοι οφείλουν να τηρούν αρχεία και μητρώα σχετικά με τα απόβλητα που έχουν διαχειριστεί. Θεσπίζεται ότι όλες οι εγκαταστάσεις ή οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων, καθώς και οι εγκαταστάσεις ή οι επιχειρήσεις που παράγουν απόβλητα υπόκεινται σε κατάλληλες περιοδικές ή έκτακτες επιθεωρήσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Επίσης προσδιορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες που ασκούν τις προαναφερόμενες επιθεωρήσεις. Προβλέπεται η σύσταση Κλιμακίων Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΚΕΠΠΕ) από το προσωπικό της Περιφέρειας. Αρμοδιότητα των ΚΕΠΠΕ είναι να πραγματοποιούν τακτικούς, έκτακτους και επαναλαμβανόμενους ελέγχους διαρκώς ώστε να ελέγχονται όλες οι εγκαταστάσεις ή δραστηριότητες διαχείρισης αποβλήτων της χωρικής αρμοδιότητας τους τουλάχιστον μια φορά τη διετία. Επίσης θεσπίζεται ότι κάθε φορέας διαχείρισης ή επιχείρηση που πραγματοποιεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων και λειτουργεί πρέπει να εφοδιάζεται με βεβαίωση (διαπιστωτική πράξη) τήρησης των περιβαλλοντικών όρων από τις αρμόδιες υπηρεσίες περιβάλλοντος της Περιφέρειας ή τα ΚΕΠΠΕ. Η βεβαίωση (διαπιστωτική πράξη) τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 23. Επίσης θεσπίζεται ότι όλες οι εγκαταστάσεις ή οι επιχειρήσεις που είναι παραγωγοί απόβλητων και οι φορείς διαχείρισης των τηρούν χρονολογικά αρχεία των παραγόμενων ή των διαχειριζόμενων αποβλήτων. Με το άρθρο 36 απαγορεύεται η εγκατάλειψη, η απόρριψη ή η ανεξέλεγκτη διαχείριση των αποβλήτων. Επίσης καθορίζονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις, σε οποιονδήποτε γίνεται υπαίτιος παράβασης των διατάξεων του παρόντος νόμου με πράξη ή παράλειψη.

Άρθρο 34

Επιθεωρήσεις - έλεγχοι

Σ' αυτό το άρθρο θεσπίζονται οι κατάλληλες περιοδικές ή έκτακτες επιθεωρήσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες σε όλες τις εγκαταστάσεις ή τις επιχειρήσεις ή τους φορείς που παράγουν απόβλητα ή που πραγματοποιούν εργασίες διαχείρισης. Καθορίζονται οι αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες και η δυνατότητα να επικουρούνται στο έργο τους, κατόπιν αναθέσεως από διαπιστευμένους ή αναγνωρισμένους από το Κράτος φορείς ημεδαπούς ή αλλοδαπούς ή/και επιστήμονες με εξειδικευμένες γνώσεις.

Επίσης καθορίζεται ότι οι καταχωρίσεις στο πλαίσιο του κοινοτικού συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) λαμβάνονται υπόψη για τη διενέργεια επιθεωρήσεων, ιδίως όσον αφορά τη συχνότητα και την ένταση των επιθεωρήσεων. Καθορίζεται ότι αρμόδιες υπηρεσίες για την διενέργεια ελέγχων, κατά τη διασυνοριακή μεταφορά αποβλήτων, είναι οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ και οι κατά τόπους αρμόδιες Τελωνειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών.

Άρθρο 35

Τήρηση αρχείων - μητρώων

Οι εγκαταστάσεις ή οι επιχειρήσεις που διαχειρίζονται απόβλητα, οι παραγωγοί αποβλήτων και οι φορείς διαχείρισης, οι εταιρείες που συλλέγουν ή/και μεταφέρουν απόβλητα σε επαγγελματική βάση ή ενεργούν ως έμποροι και μεσίτες αποβλήτων, τηρούν χρονολογικά αρχεία με τις ποσότητες, τη φύση, την προέλευση και, ανάλογα με την περίπτωση, τον προορισμό, την συχνότητα συλλογής, τον τρόπο μεταφοράς και τη μέθοδο επεξεργασίας που των αποβλήτων για τα οποία είναι υπόχρεοι και διαθέτουν τις εν λόγω πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές.

Άρθρο 36

Επιβολή της εφαρμογής και κυρώσεις

Με το παρόν άρθρο απαγορεύεται ρητά η εγκατάλειψη, η απόρριψη ή η ανεξέλεγκτη διαχείριση των αποβλήτων. Θεσπίζονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις, οι οποίες επιβάλλονται σε οποιονδήποτε γίνεται υπαίτιος παράβασης των διατάξεων του παρόντος νόμου με πράξη ή παράλειψη. Εξειδικεύονται και περιγράφονται αναλυτικά οι περιπτώσεις επιβολής των ποινικών, αστικών και διοικητικών κυρώσεων καθώς και τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα στα οποία επιβάλλονται οι προαναφερόμενες κυρώσεις.

Ειδικότερα επιβάλλονται ποινές φυλάκισης ή / και χρηματική ποινή σε οποιονδήποτε προκαλεί ρύπανση ή υποβαθμίζει το περιβάλλον με πράξη ή παράλειψη κατά τη διαχείριση αποβλήτων ή ασκεί δραστηριότητα ή επιχείρηση χωρίς την απαιτούμενη, άδεια ή έγκριση.

Επίσης οποιοσδήποτε, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά τη διαχείριση αποβλήτων ευθύνεται σε αποζημίωση (αστική ευθύνη).

Σχετικά με τις διοικητικές κυρώσεις θεσπίζεται ότι σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προκαλούν οποιαδήποτε ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή παραβαίνουν τις διατάξεις του νόμου αυτού ή των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων (διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων ή αποφάσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Περιφέρειας), ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη, επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση πρόστιμο από πενήντα (50) μέχρι πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. Τα προαναφερόμενα πρόστιμα επιβάλλονται ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συχνότητα, την υποτροπή, το ύψος υπέρβασης των θεσμοθετημένων ορίων εκπομπών και την παραβίαση των περιβαλλοντικών όρων, το ύψος του προστίμου που προτείνεται, είτε από τον οικείο Περιφερειάρχη, είτε τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ή τον Υπουργό ΠΕΚΑ.

Επίσης παρέχεται εξουσιοδότηση για έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών ΠΕΚΑ και Οικονομικών, ώστε να αναπροσαρμόζονται τα κατώτατα και ανώτατα όρια των διοικητικών προστίμων, με κριτήρια τη μεταβολή των οικονομικών ή περιβαλλοντικών συνθηκών.

Προβλέπεται ότι οι προαναφερόμενες κυρώσεις επιβάλλονται, ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (Ν. 2939/2001 (Α' 179) και στο Π. Δ/γμα 148/2009 (ΦΕΚ Α' 190) «Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον – Εναρμόνιση με την οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, όπως ισχύει»).

Θεσπίζεται ότι τα προαναφερόμενα πρόστιμα που επιβάλλονται κατά χαρακτηρίζονται ως «Πράσινοι Πόροι» και εισπράττονται υπέρ του Πράσινου Ταμείου, σύμφωνα με τον νόμο 3889/2010 (ΦΕΚ Α' 182).

Επίσης παρέχεται εξουσιοδότηση για περαιτέρω νομοθετικές ρυθμίσεις ώστε να καθορίζονται οι κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης ειδικότερων θεμάτων κατά τη διαχείριση των αποβλήτων και κάθε αναγκαία πρόσθετη λεπτομέρεια, σχετικά με τα όργανα και τη διαδικασία επιβολής των κυρώσεων.

Για την πληρέστερη εφαρμογή του παρόντος άρθρου κρίνεται απαραίτητο να θεσπιστεί η επιβολή κυρώσεων και η παραπομπή του μελετητή στα πειθαρχικά συμβούλια των επαγγελματικών επιμελητηρίων στην περίπτωση δήλωσης αναληθών στοιχείων, σχετικά με τα αναφερόμενα στα άρθρα 23, 25 του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII: ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Στο Κεφάλαιο VII περιλαμβάνονται τα άρθρα 37 έως και 45, τα οποία αφορούν:

- α) Την υποβολή εκθέσεων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το ΥΠΕΚΑ οφείλει να ενημερώνει ανά τριετία την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εφαρμογή της οδηγίας 2008/98 και του παρόντος νόμου.
- β) Την ερμηνεία και προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο.
- γ) Την διαδικασία της Επιτροπής.
- δ) Την μεταφορά της οδηγίας 2008/98 στο εθνικό μας δίκαιο.
- ε) Τις τροποποιήσεις της υφιστάμενης νομοθεσίας.
- στ) Την κατάργηση υφιστάμενης νομοθεσίας.
- ζ) Την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.
- η) Τον ορισμό της αρμόδιας αρχής για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

Άρθρο 37

Υποβολή εκθέσεων και αναθεώρηση

Με το παρόν άρθρο θεσπίζεται η υποχρέωση του ΥΠΕΚΑ να ενημερώνει ανά τριετία την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εφαρμογή της οδηγίας 2008/98/ΕΚ και του παρόντος νόμου, δια της υποβολής τομεακής έκθεσης σε ηλεκτρονική μορφή. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες για τη διαχείριση των αποβλήτων ορυκτελαίων - λιπαντικών ελαίων και για την επιτευχθείσα πρόοδο κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων και, κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με μέτρα όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 σχετικά με τη διευρυμένη ευθύνη των παραγωγών.

Η έκθεση συντάσσεται βάσει ερωτηματολογίου ή σχεδιαγράμματος, το οποίο καταρτίζει η Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 6 της οδηγίας 91/692/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23^{ης} Δεκεμβρίου 1991, για την τυποποίηση και τον εξορθολογισμό των εκθέσεων που αφορούν την εφαρμογή ορισμένων οδηγιών για το περιβάλλον. Η έκθεση υποβάλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντός εννέα μηνών από το τέλος της τριετούς περιόδου την οποία καλύπτει.

Η πρώτη τριετής έκθεση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλλεται μέχρι τις 12 Δεκεμβρίου 2014.

Άρθρο 38

Ερμηνεία και προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο

Σύμφωνα με το παρόν άρθρο και με σκοπό την ενιαία αντιμετώπιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο θεσπίζεται ότι ακολουθούνται:

- α) οι κατευθυντήριες γραμμές για την ερμηνεία των ορισμών της ανάκτησης και της διάθεσης, οι οποίες εκπονούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στις αναφερόμενες κατευθυντήριες γραμμές μπορεί να περιλαμβάνεται και ο ορισμός, εφόσον απαιτείται, της εφαρμογής του τύπου για τις εγκαταστάσεις αποτέφρωσης που αναφέρεται στο Παράρτημα II, σημείο R1, λαμβάνοντας υπόψη (1) τις τοπικές κλιματικές συνθήκες, όπως η δριμύτητα του ψύχους και η ανάγκη θέρμανσης, στο βαθμό που επηρεάζουν την ποσότητα ενέργειας που είναι τεχνικά δυνατόν να χρησιμοποιηθεί ή να παραχθεί υπό μορφή ηλεκτρικής ενέργειας, θερμότητας, ψύξης ή ατμού, ή (2) τις τοπικές συνθήκες των εξόχως απόκεντρων περιοχών,
- β) τα Παραρτήματα, τα οποία δύνανται να τροποποιούνται με βάση την επιστημονική και τεχνική πρόοδο.

Τα προαναφερόμενα μέτρα, που αποσκοπούν στην τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων της οδηγίας 2008/98/ΕΚ, θεσπίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο που αναφέρεται στο άρθρο 39, παράγραφος 2 του παρόντος Νόμου.

Άρθρο 39

Διαδικασία επιτροπής

Στο παρόν άρθρο αναφέρεται η διαδικασία της επιτροπολογίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ειδικότερα θεσπίζεται ότι ακολουθούνται οι εκτελεστικές πράξεις που εγκρίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επικουρούμενη από επιτροπή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 39 της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

Αναφέρεται ότι στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία του παρόντος άρθρου στα προαναφερόμενα άρθρα του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται τα αντίστοιχα άρθρα της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.

Άρθρο 40

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

Με το παρόν άρθρο θεσπίζεται το νέο ολοκληρωμένο πλαίσιο διαχείρισης αποβλήτων το οποίο αποτελείται από:

- Α) τον παρόντα νόμο, ο οποίος ενσωματώνει πλήρως στο εθνικό μας δίκαιο την Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Νοεμβρίου 2008 «για τα απόβλητα»,
- Β) το Ν. 2939/2001, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3854/2010 και όπως εκάστοτε ισχύει,
- Γ) τις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, οι οποίες εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των προαναφερομένων νόμων όπως κάθε φορά ισχύουν, στις οποίες ρυθμίζονται αναλυτικά και διεξοδικά τα μέτρα και οι όροι για τη διαχείριση των αποβλήτων, οι προδιαγραφές διαχείρισης των αποβλήτων και κάθε συναφές θέμα με τη διαχείριση των αποβλήτων.

Άρθρο 41

Τροποποιήσεις υφιστάμενης νομοθεσίας

Με τα προαναφερόμενα στα προηγούμενα άρθρα επέρχονται τροποποιήσεις της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Ειδικότερα, το άρθρο 26 «Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος», το άρθρο 28 «Ποινικές Κυρώσεις», το άρθρο 29 «Αστικές Κυρώσεις», το άρθρο 30 «Διοικητικές Κυρώσεις» του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ Α, 160), και το άρθρο 4 του Ν. 3010/2002, σχετικά με τροποποιήσεις του Ν. 1650/1986, σε ό,τι αφορά τη διαχείριση αποβλήτων, αντικαθίστανται από τα αναφερόμενα στα άρθρα 34 και 36 του παρόντος νόμου.

Επίσης με σκοπό την άμεση εφαρμογή του παρόντος νόμου, προκειμένου να αρχίσει να παράγει αποτελέσματα η ενσωμάτωση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ στο εθνικό μας δίκαιο κρίνεται απαραίτητο να εξακολουθούν να ισχύουν οι παρακάτω ΚΥΑ με τις ανάλογες τροποποιήσεις που επιφέρει ο παρών νόμος, μέχρι την έκδοση των ΚΥΑ, κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου. Κατόπιν τούτων οι ΚΥΑ που εξακολουθούν να ισχύουν και τροποποιούνται οι ρυθμίσεις τους σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον παρόντα νόμο είναι οι ακόλουθες:

- α) ΚΥΑ 114218/1997 (ΦΕΚ Β 1016) «Κατάρτιση πλαισίου προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων».
- β) ΚΥΑ 7589/731/2000 (ΦΕΚ Β 514) «Καθορισμός μέτρων και όρων για την διαχείριση των PCB/PCT»
- γ) ΚΥΑ 29407/3508/2002 (ΦΕΚ Β 1572) «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων»
- δ) ΚΥΑ 37591/2031/2003 (ΦΕΚ Β 1419) «Μέτρα και όροι για την διαχείριση ιατρικών αποβλήτων από υγειονομικές μονάδες», όπως ισχύει
- ε) ΚΥΑ. 50910/2727/2003 (ΦΕΚ Β 1909) «Μέτρα και όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης»
- στ) ΚΥΑ 18083/1098Ε.103/2003 (ΦΕΚ Β 606) «Σχέδια διάθεσης /απολύμανσης συσκευών που περιέχουν PCB – Γενικές κατευθύνσεις για τη συλλογή και μετέπειτα διάθεση συσκευών και αποβλήτων με PCB, σύμφωνα με το άρθρο 7 της κοινής υπουργικής απόφασης 7589/731/2000 (Β' 514)»
- ζ) ΚΥΑ 22912/1117/2005 (ΦΕΚ Β 759) «Μέτρα και όροι για την πρόληψη και τον περιορισμό της ρύπανσης του περιβάλλοντος από την αποτέφρωση αποβλήτων»

η) ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/2006 (ΦΕΚ Β 383) «Μέτρα όροι και περιορισμοί για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ ...»

θ) ΚΥΑ ΗΠ 24944/1159/2006 (ΦΕΚ Β 791) «Έγκριση Γενικών Τεχνικών Προδιαγραφών για την διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων ...»

ι) ΚΥΑ 8668/2007 (ΦΕΚ Β 287) «Έγκριση Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 5 της υπ' αρ. 13588/725 ΚΥΑ...»

Ειδικότερα καταργούνται οι άδειες μεταφόρτωσης, προσωρινής αποθήκευσης και επεξεργασίας στις ΚΥΑ 50910/2727/2003 και 13588/725/2006. Στην ΚΥΑ 29407/3508/2002 τροποποιούνται τα άρθρα 9 και 10 και αντικαθίσταται ο όρος άδεια διάθεσης με τον όρο άδεια λειτουργίας και ως αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση της άδειας λειτουργίας ΧΥΤΑ ορίζεται η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας. Στην ΚΥΑ 13588/725/2006 αντικαθίσταται ο ορισμός του επικινδύνου αποβλήτου από τον ορισμό της παραγράφου 2 του Άρθρου 3 του παρόντος νόμου, όπως συμπληρώνεται και με το Άρθρο 7 του παρόντος Νόμου. Η «άδεια διασυνοριακής μεταφοράς» των επικινδύνων αποβλήτων αντικαθίσταται από την φράση «έγγραφη συγκατάθεση στη διασυνοριακή μεταφορά». Λόγω της κατάργησης των αδειών διάθεσης, αποθήκευσης και αξιοποίησης τροποποιούνται οι αντίστοιχες διατάξεις της ΚΥΑ 13588/725/2006 όπως έχει τροποποιηθεί με την ΚΥΑ 8668/2007 για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που πρέπει να υποβάλλουν οι φορείς διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων.

Με σκοπό τη μείωση της γραφειοκρατίας, την απλοποίηση και επιτάχυνση των διαδικασιών τροποποιούνται οι διατάξεις της ΚΥΑ 13588/725/2006, όπως έχει τροποποιηθεί με την ΚΥΑ 8668/2007 (ΦΕΚ Β, 287) και θεσπίζεται ότι η άδεια συλλογής και μεταφοράς επικινδύνων αποβλήτων σε πλείονες της μίας Περιφέρειες ή εφ' όσον αυτά προέρχονται από πλείονες της μίας Περιφέρειες, χορηγείται με απόφαση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μετά από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Επίσης θεσπίζεται ότι σε περίπτωση εξαγωγών, εισαγωγών, διαμετακόμισης επικινδύνων αποβλήτων, απαιτείται «έγγραφη συγκατάθεση της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με την οποία εγκρίνεται το περιεχόμενο του προβλεπόμενου στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 εγγράφου κοινοποίησης».

Στις επόμενες παραγράφους τροποποιούνται και καθορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εφαρμογή ορισμένων θεμάτων της νομοθεσίας με σκοπό την ορθότερη κατανομή των αρμοδιοτήτων. Ειδικότερα καθορίζονται εκ νέου οι αρμόδιες υπηρεσίες στα ακόλουθα:

α) για την διενέργεια ελέγχων, κατά τη διασυνοριακή μεταφορά αποβλήτων

β) για την εφαρμογή των αναφερομένων στην υπ' αρ. 3009634/1937/2007 (ΦΕΚ Β, 774) κοινής απόφασης υφυπουργών σχετικά με την «Κύρωση της Σύμβασης της Στοκχόλμης για τους έμμοιους οργανικούς ρύπους»,

γ) για την αποστολή της τριετούς έκθεσης εφαρμογής της Οδηγίας 2000/76/ΕΚ και της ΚΥΑ 22912/1117/2005 για την αποτέφρωση αποβλήτων.

Επίσης θεσπίζονται οι κυρώσεις σε συμφωνία με το άρθρο 34 του παρόντος νόμου, σε οποιονδήποτε γίνεται υπαίτιος παράβασης των διατάξεων: (α) της ΚΥΑ 13588/725/2006, (β) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 και (β) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1102/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2008 για την απαγόρευση των εξαγωγών μεταλλικού υδραργύρου και ορισμένων ενώσεων και μειγμάτων υδραργύρου και για την ασφαλή αποθήκευση του μεταλλικού υδραργύρου

Τέλος, λόγω σύγχυσης που παρουσιάζεται στην υφιστάμενη νομοθεσία σχετικά με τη διαχείριση ζωικών υποπροϊόντων κρίνεται απαραίτητο να διευκρινιστεί και να θεσπιστεί ότι οι εγκαταστάσεις που παράγουν ή/και επεξεργάζονται ζωικά υποπροϊόντα υπόκεινται στην αδειοδότηση του Άρθρου 23 του παρόντος νόμου. Η διαχείριση των ζωικών υποπροϊόντων διέπεται από τον Κανονισμό (ΕΚ)

αριθ.1774/2002, όπως έχει αντικατασταθεί με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, και αρμόδιες για την εφαρμογή αυτών είναι οι κτηνιατρικές υπηρεσίες των Περιφερειών. Τα μεταποιημένα - αδρανοποιημένα ζωικά υποπροϊόντα θεωρούνται μη επικίνδυνα απόβλητα και η διαχείριση αυτών διέπεται από τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 42

Κατάργηση υφιστάμενης νομοθεσίας

Λόγω του νέου ολοκληρωμένου πλαισίου που θεσπίζεται μέσω του παρόντος νόμου για τη διαχείριση αποβλήτων θεωρείται απαραίτητη η κατάργηση των ακόλουθων:

1. του Άρθρου 12 «Στερεά Απόβλητα» του Νόμου 1650/1986 (ΦΕΚ Α 160).
2. της Υ.Δ. Ε1β/221/1965 (ΦΕΚ 138/Β): «Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων», και οι μεταγενέστερες υγειονομικές διατάξεις τροποποίησης της για όλη την έκταση του πεδίου εφαρμογής, άρθρο 2, του παρόντος νόμου.
3. Όλες οι άδειες και εγκρίσεις για την διαχείριση των αποβλήτων που προβλέπονται στην υφιστάμενη νομοθεσία για έργα και δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου εξαιρουμένων των αδειών συλλογής και μεταφοράς αποβλήτων σύμφωνα με το άρθρο 23 του παρόντος.

Επίσης κρίνεται απαραίτητο να αναφερθεί ότι από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου κάθε γενική ή ειδική διάταξη η οποία είναι αντίθετη προς τις ρυθμίσεις του καταργείται.

Άρθρο 43

Έναρξη ισχύος

Με το παρόν άρθρο ορίζεται ότι ο παρών νόμος αρχίζει να ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 44

Αρμόδια Αρχή

Με το παρόν άρθρο καθιερώνεται ως αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παρόντος νόμου ορίζεται το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Σε ότι αφορά στα αστικά στερεά απόβλητα, εξαιτίας της επίβλεψης – υπαγωγής των Δήμων, Περιφερειών και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων από το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης θεσπίζεται ότι η ευθύνη για την συγκρότηση φορέων διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων σε δημοτικό, περιφερειακό ή διαπεριφερειακό επίπεδο, η εποπτεία λειτουργίας των προαναφερόμενων φορέων, οι αποκαταστάσεις των υφιστάμενων Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αστικών Αποβλήτων (ΧΑΔΑ), και η επίβλεψη αποτροπής δημιουργίας νέων ΧΑΔΑ ανήκει στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Επίσης σύμφωνα με το Ν. 2939/2001 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει από τον Ν. 3854/2010, η ευθύνη για την οργάνωση συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης ειδικών ρευμάτων αστικών στερεών αποβλήτων, βάσει των προαναφερομένων νόμων, ανήκει στο ΥΠΕΚΑ.

Άρθρο 45

Παραρτήματα

Με το παρόν άρθρο προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου τα κάτωθι παραρτήματα, τα οποία αποτελούν τα αντίστοιχα παραρτήματα της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

Παράρτημα I: Εργασίες διάθεσης, Παράρτημα II: Εργασίες ανάκτησης, Παράρτημα III: Ιδιότητες των αποβλήτων που τα καθιστούν επικίνδυνα, Παράρτημα IV: Παραδείγματα μέτρων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων που αναφέρονται στο άρθρο 29.

Αθήνα, .../...../2011

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ**

ΤΙΝΑ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

**ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ και ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ &
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ**

ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ